

Sygn. akt IV CZ 74/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi uczestniczki postępowania A. S.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w R.
z dnia 18 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV Ca .../12,
w sprawie z wniosku J. Z.
przy uczestnictwie [...]
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości rolnej przez posiadacza
samoistnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 1 marca 2017 r.,
zażalenia uczestniczki postępowania A. S.
na postanowienie Sądu Okręgowego w R.
z dnia 18 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV Ca .../16,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w R. odrzucił skargę A. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem tego Sądu z dnia 18 sierpnia 2015 r. Wskazał, że w odniesieniu do podstawy z art. 401 pkt 2 k.p.c. skarga podlegała odrzuceniu, ponieważ została wniesiona po upływie ustawowego terminu. W pozostałym zakresie była niedopuszczalna z powodu braku oparcia na ustawowej podstawie wznowienia.

W zażaleniu skarżąca zarzuciła naruszenie art. 407 § 1 k.p.c. i art. 403 § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Na tej podstawie wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c., skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym. W odniesieniu do podstawy wznowienia polegającej na pozbawieniu możliwości działania lub braku należytej reprezentacji, termin ten liczy się od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub przedstawiciel ustawowy. Oznacza to, że chwila uświadomienia sobie istnienia podstawy wznowienia, podobnie jak chwila doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem i możliwość zapoznania się z treścią uzasadnienia nie odgrywają żadnej roli (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 r., III CZ 59/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2016 r., III CZ 2/16, nie publ.).

Rozpoznawana skarga wpłynęła do Sądu Okręgowego w dniu 12 stycznia 2016 r., a orzeczenie stanowiące przedmiot skargi zostało ogłoszone w dniu 18 sierpnia 2015 r. w obecności skarżącej. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dowiedzenie się o sentencji orzeczenia stanowi początek biegu terminu, o którym stanowi art. 407 § 1 *in fine* k.p.c. zatem termin do wniesienia skargi opartej na podstawie przewidzianej w art. 401 pkt 2 k.p.c. upłynął w dniu 18 listopada 2015 r. Z tego względu Sąd Okręgowy trafnie wskazał, że skarga podlegała w tym zakresie odrzuceniu z uwagi na wniesienie jej po upływie ustawowego terminu. Odniesienie się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania jest w tej sytuacji bezprzedmiotowe.

Oddzielnie należy natomiast rozważyć dopuszczalność skargi w zakresie, w którym została ona oparta na podstawie wznowienia ujętej w art. 403 § 2 k.p.c. Przedłożone przez skarżącą środki dowodowe w postaci pisemnych oświadczeń trzech osób (art. 245 k.p.c.) datowane są na dni 1 grudnia 2015 r., 15 grudnia 2015 r. i 17 grudnia 2015 r. Przyjmując założenie, że z tą chwilą skarżąca dowiedziała się o podstawie wznowienia, można uznać, iż skarga została wniesiona w terminie. Okoliczność ta nie przesądza jednak o dopuszczalności wznowienia postępowania. Podstawa wznowienia przewidziana w art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy tylko takich okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które istniały w czasie poprzedniego postępowania, lecz były wówczas stronie nieznane i niemożliwe do wykorzystania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 11/12, nie publ., z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, nie publ., z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZ 38/12, nie publ. i z dnia 21 marca 2014 r., IV CZ 6/14, nie publ.). Podstawą wznowienia musi być zatem środek dowodowy istniejący w czasie trwania poprzedniego postępowania, lecz obiektywnie niemożliwy do ujawnienia dla strony w tym postępowaniu, a więc wtedy "nieujawnialny" (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., IV CZ 79/13, nie publ., z dnia 18 grudnia 2013 r., I CZ 109/13 i z dnia 16 stycznia 2014 r., IV CZ 104/13, nie publ.).

Skarżąca wskazała na dowody, które powstały kilka miesięcy po wydaniu wyroku, z oczywistych zatem przyczyn nie odpowiadają one przesłankom wznowienia postępowania określonym w art. 403 § 2 *in fine* k.p.c. Wątpliwe jest przy tym, że powołanie analogicznych dowodów na wcześniejszym etapie - jako dowodów osobowych - nie było możliwe. Skarżąca nie wykazała także, że powołane przez nią dowody mogłyby mieć wpływ na wynik poprzedniego postępowania (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2016 r., I CZ 127/15, nie publ. i z dnia 9 września 2016 r., V CZ 52/16, nie publ.). Znaczna część wyводу ma charakter nieprzekonującej polemiki z oceną dowodów i ustaleniami faktycznymi poczynionymi w toku instancji.

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

kc

jw